

שנה יח'

ויזרע יצחק

שמחת תורה "וזאת הברכה"	יוצא לאור ע"י מדרשת	זמני החג	י"ב	ת"א	חיפה
הפטרה: "ויהי אחרי"	"ויזרע יצחק"	בניסה	17:29	17:45	17:37
כב' תשרי תשפ"ו	ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל	יציאה	18:40	18:42	18:41
		כ"ת	19:21	19:18	19:19

"שמחו נא שמחו נא, בשמחת התורה" הגיגים לש"ע ושמחת תורה

"אנא א-ל נא הושע נא והושיעה נא אבינו אתה" (הושענות להושענא רבא)

ה"דברי שמואל" מסביר את התפילה במשל, לבן מלך שגלה מעל שולחן אביו והתחבר לאנשים ריקים ושפלים. לימים עלו בליבו געגועים לימים שבהם התענג בקרבת אביו וניחם על מעשיו וביקש לשוב אל אביו. לאביו המלך היה זמן קבוע שבו היה מקבל את פני כל הפונים אליו ואף העניים ופושטי היד ומעניק להם מידו הנדיבה. בן המלך החליט לנצל את השעה הזו, ובשעה שפושטי היד באו אל אביו התערב ביניהם ונכנס לאביו, כיוון שמראהו היה כאחד העניים לא הכירו אביו ונתן לו נדבה רגילה. אך ה"עני" הזה לא הסכים לקבל את הנדבה ולא זו ממקומו וביקש שהמלך יוסיף לו על נדבתו. נעתר לו המלך וזרק לו מטבע נוסף. אך הוא לא זו ממקומו. שומרי הראש נתמלאו עליו חמה, אך המלך פנה אליו ברכות ושאל אותו מדוע אין הוא מתרצה לקבל את נדבתו הלא הוא קיבל כפול מכל שאר העניים? כאן לא יכול היה בן המלך להתאפק ופרץ בבכי: וכי איך אסתפק במתנות ונדבות אלו, והלא אתה אבי? ולכן מגיע לי יותר מכך. והנמשל הוא שבתחילה אנו מבקשים "א-ל נא הושע נא" ומוסיפים "הושיעה נא" כי אין אנו מסתפקים בישועה פורתא כי הרי "אבינו אתה" ומגיע לנו הרבה יותר.

"ביום השמיני עזרת תהיה לכם" (במדבר כט לה)

אומר רבי משה לייב מסאטוב שבראש השנה וביום הכיפורים עסקנו בענייני שמים בלבד, בעניינים רוחניים. ושמיני עזרת הוא היום הראשון שבו אנו מתחילים לדאוג לצרכים הגשמיים והארציים, ומתפללים על הגשם, בבחינת דברים הנוגעים "לכם".

"בעלת השמונה"

אומר הבעל שם טוב הקדוש שמעלת השמחה כל כך גדולה שעל ידה יכולים להגיע לידי מדרגה של קבלת פני שכינה שכן מיד אחרי הפסוק "והיית אך שמח" נאמר: "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' א-להיך". מכאן שכשאדם שמח הוא יכול להגיע לגילוי שכינה.

וזה גם מה שאמרו חז"ל: "כשם שהוא בא לראות כך בא לראות" (חגיגה) מדוע? כי כאשר אדם שמח, הוא מגלה בזה את דעתו שהוא שבע רצון מעולמו של הקב"ה ומהנהגתו, אין לו טענות כלפיו והכל בעיניו טוב וישר.

"הכרת הטוב בעמונות התורה"

אומר ה"שפת אמת" שמאוד צריך לשמוח בשמחת התורה ולכבד אותה מצד הכרת הטוב, שהרי אמרו חז"ל "הלומד מחברו... אפילו אות אחת צריך לנהוג בו כבוד" (אבות ר' ג), אם כך כמה הכרת הטוב צריך להכיר לתורה עצמה אשר מלמדת אותנו תמיד איך לעבוד את ה', ומהו כבודה של התורה? לקיים "והגית בו יומם ולילה" (יהושע א' ח)

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

שולמית רבקה בת אסתר נלב"ע טו' טבת תשפ"ה מרדכי נאור בן צביה ז"ל נלב"ע טז' ניסן תשפ"ה

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע י"א ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע י"ג אדר ב' תשל"ג
תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע י"ג אדר ב' תשס"ה

"הושיענא רבה"

מבואר ב"בני יששכר" שהטעם שאנו קוראים ליום החתימה על שם "הושענא" הוא משום שסך כל הימים הנוראים שעברו מתחילת אלול ועד יום גמר החתימה הוא חמישים ואחד ימים כמניין נ"א. והכוונה היא: הושע נ"א, שיתקבלו תפילותינו בנ"א ימים הללו וגם שייטב לנו החתימה ביום הנ"א.

הגידים ל"וזאת הברכה"

"וזאת הברכה אשר ברך משה" (דברים ל"א)

בתחילת חומש דברים נאמר: "אלה הדברים אשר דבר משה" (דברים א' א), ולא נאמר "ואלה" עם וא"ו החיבור, ואילו כאן נאמר: "וזאת הברכה" עם וא"ו החיבור, מדוע?

מבאר ה"תוספת ברכה" שלדברים שאמר משה בתחילת החומש אין קשר עם הדברים שנאמרו לפני כן בפרשות שקדמו להם, אבל כאן רוצה הכתוב לומר שיש קשר בין מה שנאמר עד עכשיו למה שהולך משה לומר כעת, כי עד עכשיו אמר משה לישראל רק דברי כבושים, מוסר ותוכחה וכעת משה מתחיל לדבר עמם דברי ברכה, שהם נוחים ורצויים.

"אף זוכב עמים" (דברים ל"ג)

"אמר משה לפני הקב"ה: רבונו של עולם אפילו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושי יהיו בידך" (ב"ב ח). מפרש רבינו החי"ד ב"פתח עינים" על פי מה שמובא בספר "דרוש שמואל", בפרשת לך לך, שבאופן עקרוני ישראל משועבדים לעשו וחייבים לכבדו מדין "ואת אמך" לרבות אחיך הגדול, אבל כאשר הם עוסקים בתורה אזי מחמת התורה נעשים ישראל חשובים יותר, ואז אנו דורשים "את ה' אלהיך תירא" לרבות תלמידי חכמים. ואינם חייבים לכבד את עשו. והרא"ש כתב שאם אח גדול חירף וביזה את אחיו הקטן שהוא תלמיד חכם, מותר לאח הקטן לדחות את האח הגדול ולא לכבדו, שכיון שהאח הגדול אינו נושא פנים בתורה הרי שהוא אינו עושה מעשה עמך ומן הדין האח הקטן אינו חייב לכבדו. לפי זה מבואר הפסוק: "אף חובב עמים", אף בשעה שאתה מחבב את אומות העולם, דהיינו שעם ישראל התחייבו להשתעבד לעשו משום שהוא האח הגדול. יהיו "כל קדושי בידך", תלמידי החכמים אינם חייבים בכבוד עשו למרות היותו האח הגדול, שהרי הוא אינו עושה מעשה עמך, ואדרבא אומות העולם חייבים לכבד את תלמידי החכמים משום "ישא מדברותיך" הם נושאים את דבר ה'.

"תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב" (דברים ל"ד)

מפרש רבי העשיל ב"חננוכת התורה" את הפסוק יש לפרש על פי מה שאמרו חז"ל שלו שמעו בני ישראל את התורה מפי הקב"ה בעצמו לא היו שוכחים אותה, שכשם שהוא קיים לעד כך התורה שהוא מלמד קיימת. אך כיון שבני ישראל שמעו את התורה מפי משה לכן היא משתכחת מהם.

ונאמר בירושלמי שכל מקום שנאמר "מורשה" הוא לשון של פגם וחסרון, ומקשים הרי כתוב: "מורשה קהלת יעקב" איזה חיסרון ופגם יש כאן? ומתרצים שגם כאן יתפרש הלשון "מורשה" בלשון של פגם וחסרון כי אין לך חסרון גדול מזה שאחר שיגע הרבה בלימוד הוא משכח לימודו. וזה הוא פירוש הפסוק: "תורה צוה לנו משה" זה שמשה מסר לנו את התורה ולא שמענו אותה ישירות מפי הקב"ה בעצמו משום כך "מורשה" יש בזה פגם וחסרון שהיא נשכחת.

"לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אזויו לא הכיר ואת בניו לא ידע... יורו משפטיך ליעקב" (דברים ל"ט)

רבי חיים מוולוז'ין מוצא בפסוק רמז למה שאמר התנא "הוי גולה למקום תורה" (אבות ד' יד), כי אדם הרוצה לעלות ולשגשג בתורה עד שיצא להוראה בבחינת "יורו משפטיך ליעקב" יכול לעשות זאת רק באופן שיטוש את ביתו לבלתי ראות את אביו ואת אמו, עד שניתן לומר עליו "ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע".

"ברך ה' זיכרו ופעל ידיו תרצה מוזן מותנים קמיו ומשנאיו מן יקובון" (דברים ל"א)

מבאר ה"ספורנו" שבברכת משה לשבט לוי ישנה תפילה לגשמיות ורוחניות, מצד אחד, "ברך ה' חילו", כלומר ברך את נכסיהם באופן כזה שתידרש להם התעסקות מועטת כדי שיהיה להם פנאי ללמוד וללמד. ומצד שני, "ופועל ידיו תרצה", שתהא עבודתם שבמקדש לרצון לפניך, ולבסוף מבקש משה, "ומשנאיו מן יקובון", ששונאיהם לא יוכלו לקום עליהם כפי שעשה קרח או עוזיהו המלך.

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם:

פורמונה בן חמו בת סימונה, פרלה ביטון בת שמחה, אליס מורלי בת לאה, שולה לוי בת גורג'יה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חננוכת בית" ו"ברית יצחק" חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו. מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 20:30-21:30 לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315